

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคจิตสุรา ที่เข้ารับการรักษาในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่โดยศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราหลังจำหน่ายออกจากศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ 1 เดือน จำนวนครั้งของการกลับมารักษาซ้ำภายใน 28 วัน ของผู้ป่วยโรคจิตสุราที่ได้รับการดูแลตามแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคจิตสุราหลังจำหน่าย ความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตสุราที่ได้รับการดูแลตามแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคจิตสุรา ความพึงพอใจของบุคลากรทีมสหสาขาวิชาชีพต่อการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคจิตสุรา

รูปแบบการศึกษเป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการ (Operational Study) ตามกรอบแนวคิดของสภาวิจัยการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย (National Health and Medical Research Council-NHMRC) (NHMRC อ้างใน จีวีวรรณ ชงชัย, 2548) กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ประกอบด้วย 1) ผู้ป่วยโรคจิตสุรา ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ตามเกณฑ์การวินิจฉัยของ DSM-IV (American Psychiatric Association, 1994) ว่าเป็นโรคจิตสุรา (F10.2) ที่เข้ารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่จำนวน 30 ราย 2) ญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตสุรา จำนวน 30 ราย 3) ทีมสหวิชาชีพผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตสุรา จำนวนทั้งหมด 14 ราย ระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงกรกฎาคม 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้แบ่งเป็น 2 ประเภทส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการศึกษา ได้แก่แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคจิตสุราโรงพยาบาลสวนปรุง ที่พัฒนาขึ้นโดย พิมพ์ใจ เจนกิจจาไพบุลย์ (2553) ประกอบด้วย การดูแลผู้ป่วย 3 ระยะ คือ 1) การดูแลผู้ป่วยระยะเฉียบพลัน (24-72 ชั่วโมง) 2) การดูแลผู้ป่วยระยะฟื้นฟูจิตใจ (1-2 สัปดาห์) 3) การดูแลผู้ป่วยระยะก่อนกลับบ้าน ช่วงสัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไป อิงกรอบแนวคิดของสภาวิจัยการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย (National Health and Medical Research Council-NHMRC) (NHMRC อ้างใน จีวีวรรณ ชงชัย, 2548) ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่เครื่องมือที่ใช้คือ

- 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคติดสุรา ญาติผู้ดูแล และบุคลากรทีมสหวิชาชีพ
- 2) แบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ป่วยโรคติดสุรา ญาติผู้ดูแล และบุคลากรทีมสหวิชาชีพต่อแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรา
- 3) แบบบันทึกข้อมูลการกลับมารักษซ้ำ
- 4) แบบประเมินอาการถอนพิษสุรา (Clinical Institute Withdrawal Assessment for Alcohol-Revised Version [CIWA-Ar])
- 5) แบบประเมินปัญหาการดื่มสุรา (Alcohol Use Identification Test [AUDIT]) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา

1. พฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ป่วยโรคติดสุรา

ภายหลังจากนำแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรามาใช้ในผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย ในช่วงระยะเวลาการศึกษา หลังจากจำหน่ายออกจากศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ 1 เดือน พบว่า ร้อยละ 97 ของผู้ป่วยโรคติดสุราที่ได้รับการดูแลตามแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรา มีพฤติกรรมการดื่มลดลง

2. อัตราการกลับเข้ารับการรักษซ้ำภายใน 28 วัน

ภายหลังจากนำแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรามาใช้ในผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย ในช่วงระยะเวลาการศึกษา หลังจำหน่ายออกจากศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ 1 เดือน พบว่า ร้อยละ 3 ของผู้ป่วยโรคติดสุราที่ได้รับการดูแลตามแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรา มีการกลับมารักษซ้ำภายใน 28 วัน

3. ความพึงพอใจของบุคลากรทีมสหวิชาชีพต่อการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรา

ภายหลังจากนำแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรามาใช้ในผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย จากการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรทีมสหวิชาชีพ (patient care team) จำนวน 14 ราย ทั้งนี้ หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการศึกษา พบว่าบุคลากรทีมสหวิชาชีพมีความพึงพอใจต่อการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรา อยู่ในระดับมาก

4. ความพึงพอใจของญาติหรือผู้ดูแลผู้ป่วยโรคติดสุราต่อการได้รับการดูแลโดยใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรา

ภายหลังจากนำแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดสุรามาใช้ในผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคติดสุรา 30 ราย ในช่วงระยะเวลาการศึกษา จากการติดตามสอบถามญาติหรือผู้ดูแล

ผู้ป่วย โรคติดเชื้อโดยการสอบถามทางโทรศัพท์และการติดตามสอบถามเมื่อผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจตามแพทย์นัด พบว่า ญาติหรือผู้ดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อมีความพึงพอใจที่ได้รับการดูแลตาม แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก

5. ความพึงพอใจของผู้ป่วยโรคติดเชื้อต่อการได้รับการโดยใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อ

ภายหลังจากนำแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อมาใช้ในผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง 30 ราย ในช่วงระยะเวลาการศึกษา เมื่อจำหน่ายออกจากศูนย์บำบัดรักษาเย็บแผลใหม่แล้ว 1 เดือน จากการติดตามสอบถามผู้ป่วยโรคติดเชื้อโดยการสอบถามทางโทรศัพท์และการติดตามสอบถาม เมื่อผู้ป่วยกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจตามแพทย์นัด พบว่า ผู้ป่วยโรคติดเชื้อมีความพึงพอใจที่ได้รับการดูแลตามแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. การให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งสนับสนุนทางสังคมจากทีมสุขภาพนั้นควรให้คำแนะนำ มาเยี่ยมและให้คำปรึกษาแนะนำ
2. ควรมีการปรับย่อขนาดในเนื้อหาคู่มือแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อในแต่ละระยะ ในข้อวินิจฉัยทางการแพทย์ ให้อยู่ในรูปแบบที่อ่านง่าย ชัดเจน ไม่ยุ่งยากโดยจัดหมวดหมู่การ ดูแลผู้ป่วยโรคติดเชื้อในแต่ละระยะให้มีความกระชับและเข้าใจได้ง่าย ส่งผลให้ง่ายต่อการนำไปใช้ให้ เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การศึกษาประสิทธิผลของการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อระยะยาวต่อไป เช่น ศึกษาพฤติกรรมการดื่มในระยะยาว ช่วง 1 ปี
2. การศึกษาประสิทธิผลของการใช้แผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อด้านอื่นๆ เช่น ลด จำนวนวันนอนในการบำบัด และการลดค่าใช้จ่ายในการรักษา
3. การพัฒนาแผนจำหน่ายผู้ป่วยโรคติดเชื้อที่มีความทันสมัยโดยเฉพาะ เมื่อมีข้อมูล ตามหลักฐานเชิงประจักษ์ใหม่เกิดขึ้น